

— Գերատառի Պարոնայք Քրդարս Ռնիկը յառաջարկն Մասն-ժողքանոց զիտ մի ՚Օրցն Պարսից, որ երանելոց է մինչ յառան առաջիկայ Մարտ ամսոյ : Հայրենասիրութիւն զերազամբաւ ամն այսարիկ յայանի է : զի ամի ամի ձրի անցն շնորհն բողոնոց ՚ի մերազն եկացո որք ոչ մուրաբով ինչ կարող են դառնալ : և ոչ դարձելով : վանորոյ և զարդ իս ծանուցումն ասմք այնպիսեաց : զի եթէ կամիցին անասնել զբողոցը Հայրենիս իւրեանց՝ զիմեցն ՚ի գթութիւն Տան այնորիկ : և ձրի անցս դրամակցին :

— Պարն Օսկրայ Մէրքում Մանուկեանց յեկարաւ Եկեղեցական Մասնէ Գերարոյն Մանի տեղւոյս զհասկակատարութիւն գոյից Հանդուցեալ Պարն Մանուկայ Օսկրայիս : Որք միանգամ ամեն լիք և տարիք իցնն Հանդուցիցն՝ այսուհետև զՊարն Պատկակատարն ծանիցն և բանակատար :

— Պարն Գարտան Մատուածատրեան Մուրադխանեանց վախճանեցու ՚ի Հասակն ՏՃ ամնոց : Որք էր սա Մեծանուն Պարն Մատուածատրոյ Մուրադխանեան՝ որ դողբաւ յամենայն ժամ ընդ ձեզ ունելոյ Հոգւով՝ թողեալ էր Կաղարկեալ սուրբ եկեղեցւոյ մերում զմեծ գումար դրամնոց : և՛ բոլոյ զիս յամենայն ժամ ընդ ձեզ ոչ ունելոյ ծարաւով՝ կատկեալ էր վան Հասաասութեան աչդային ուսմարանի զայն դումար՝ որ մինչև ՚ի ձեռս արհանել ազգին զայն՝ եհաս մինչև յերեսն Հողարս Աջոյ Ուսկիսոց : Որոյ յիշատակն մահարձանօք անմահանայ ՚ի Մարտարիտակն Ճեմարանի :

Իսկ Հանգուցեալս որդի նորա՝ թէ-

պիտե ճեռայ յապարանն՝ և մնաւ ՚ի Հիդ ողբաւին՝ յորինակ անկոյսն զողբումն բարեաց աշխարհա : սահայն երախտագեւ Հասարակութիւն մեր ՚ի Կախակա՝ իսկոյն շրջաբերական գրով ինդիք մասացին Պարն Գարտարոյ Մ. Գարտարեանց՝ Եկեղեցական Կախակայ և Չիչրոյ Սուրբ Եկեղեցեաց մերոց՝ զի ՚ի պատիւ մեծաւորաւ : Հար նորա՝ հրաման ասցէ ամենայն պատուով բանալ զգինորա՝ և թաղել ՚ի գաւթի Սուրբ Եկեղեցոյն՝ յեկեղեցւոյ անտի հոգաւով զծախան :

Մեծ արար ամեն Պատուելի Հասարակութիւն մեր և սակի քան ըզփառս մարմարանի մահարձանոց՝ պատուեաց զյիշատակ Կախակատար Մուրադարին՝ ՚ի քաջալիւրեթիւն ազագոյ մեծադործոցն վան ասցի և եկեղեցւոյ :

Եկն նիւթ զի նոյն շնորհք և դրթութիւնէր զորս անէր Հանդուցելոյն ազգ մեր և եկեղեցի՝ ՚ի կեանս նորա : յարասեկոց իցնն աս տուն և որդիս նորա :

—◆—
ԵՐՏՆԻՆ

ՅԱՅԴՈՐ նորոյ Կատակալի Արեւելան Հնդկաց՝ Երբ Գէլհուգեայ, կարի շքեղ Հանդիսոցու Համախոմք ներկայութեամբ և կեկեցեական, քաղաքական և գնեսորական սասիճանաւորաց :

Տխուրեմք զրեւ, զի Պատուելի Հասարակութիւն մեր՝ ոչ Երբ Հարդինիայ “Տէր ուզեա՛” ասաց : և ոչ իբեանարդին շնորհաւորել զնոց : Պատիւ Ազգիս պահանջեր ոչ թերանալ յայսպիսիս :

— Ազգերք սնունդու թեանց թե աստ
և թե յԱրդիա՝ թուին մեծ արգել
առլ սկզբնաւորութեան Շողու զհաց ՚ի
Հնդիկս , և արդէն իսկ գանդատողք
չառ ՚ի վեր երեւցան ՚ի մասին այնմիկ :

— Առջնորդք Հեռիսցին Ասիմը
տեայ Սեղանաւորութեան Սերու
թայ փոխանորդս կորդ եցին վերահա
տու լինել Ստինն այնր Սկզանաւ
բութեան ՚ի Կարիաթուս Ասի թե խոր
Հին Հրատարակել զՀաշիւ երկց և մտից
տունց գազելոյ ինչ , Իթե և Երեւն
ԲԱՆԵ այսպէս առնէր զբրէնս համե
առութեան կատարեալ լինէր :

— Ի սող իրք Բու մայրոյ տարակուսին
թե արդեօք ազատութիւն մեքսից ՚ի
վերայ Բամբուի Հնդկաց արտաքս
բարձրաց միայն Բրիտանացի նաւաց
հասանէր : Թե որոց և իցէ առ հասա
բակ : Ինչ լիջման դատարտանուն
բանայ՝ հատարակաց քարգելով գա
դատու ինն մեքսից , և ասէ : «Այժմ
յայն դար ժամանեցաք , յորում չե
հարկ որ և իցէ կալ և կարանս առի և
արոյ ՚ի միջ արկանել :

— Օ անազան աստ ինք յառնէին ՚ի
զերբազնն ստեղծի մայրաքաղաքիս ,
յորոց մին էր՝ թե ընդհանուր համա
բակայն Իրատանց կարգելոց իցէ և
ղակի համարակալ ստեղծին՝ յամենայն
բաժանմունս նորա , այսինքն ՚ի Բալ
քահանս , Երկհեցեպահանս , և ՚ի Պար
առագերմանս :

Թե սեղանաւորութիւն Բանկալոց
գառնարոց իցէ Ասեմական , որպիսի
է սեղանաւորութիւն Անգղիոյ , և առ
՚ի հատարմութիւն հասարակաց՝
համարակալ կորդի , ստի , Ալիքամ
Պատրիկ Պրանտ :

Շանբու թեթեւ արարեալ և զի
նանս եկեղեցական օրինաց՝ զմերժելին
մերժելով , զուզելին սուղելով , և

զընդունելին ընդունելով՝ կորդի ,
ստի , զի մի պաշտեաց համարակալս ա
ւելի քան զգումար 499 սուփեաց .
այլ ՚ի յրանայ Հինգհարիւրին՝ իս
կոյն յանձնեացէ Ասեմին :

Հարկալ ըէ գումանստան օրք դրա
ւական տան Ասեմին , վարկալակի
յիս մահաւ կամ սնունդութեան բա
նակատարացն սզգ առնել ՚նմին , զի
զխոսացէ տակունն եթէ կենդանի ,
կամ սնունդոցեանց իցին բանակատար
քին :

Որոչ համար պաշէ մտից տակնին
՚ի կարմնէ Թագին Անգղիոյ :

Երկհեցեպահան Յիշատակագրին հրա
մայի պաշէլ գամենայն գրուականս
վերաբերեալս կաւալարութեան ՚ի
սեղանին Բանկալոյ — Շըսեչ երա
նէր թէ վախելոց էր նաև պաշտան
հարկահանին :

— ՀԱՅՈՒՆԵՆ ՍԵՆՆԱՆԵՆԱԼ : Աին
Հրէի սրբեմն՝ որ բնակի ՚ի մայրաքա
ղաքի այսմիկ ժոտաւոցեայ տաճառ
բն համարեր՝ թե այն իցէ պաճառ
անտրութեան առնն : Աստի գազա
ի նմանէ փոխաւեայ պաւ մար ինչ դր
բանոյ , գնայ գնէ և զիտեղէ ՚ի ժեմ
անն զկեղծ ինչ ստամն , Պազանիքն
՚ի լոյս գան , և Հրէայն փայ չանի՝ որ
այլ : Ուստի յառնեն կաք և կրիւ
բնդ գոտարան և ընդ գան , և Հրէ
ու Հին ՚ի գան գպրոցի փորձութեան ,
նոր ուսանի թէ ճշմարիտ սիրունու
թիւն կսոջ ընալ իցէ իաշեմ սնտար
բութիւն , և ոչ թէ շարք առամանց
խաճտաւոց :

ՅԹՎԻԻԸ

ԱՐՍԵՍ նաւ ելանէր աստի գլ. սլ
ուղիկ ՚ի Բեթալիս , և Արարական
Թնկերութեան դրեանք բարձան սնդր՝

առաւելապէս՝ իբր դոյզն երկայրիք
օրաց և Սեծարմանց առ Պարոն
Ղազար Յովհաննէան 'ի Սուրբոյցա՝
այլ ախճաբ եմք զե արկնն ոչ ևհաս
նառնն և սատի ակնունիմք 'ի վերայ
Սինկափորայ յաւղարկել :

ՊԵՐՍԵՆՍԵՆ

Պրեն 'ի Բաշեոյ թէ Պաղղե-
այի տեղակալ (գորոյանանն ոչ յիշու-
տակեն) եկեայ անդր՝ նաեւալ էր
նասել 'ի Բաթրայ :

— Մեղզեացի չրագիբք կարն զոր-
մանօք խօսին գգիւտից Պաղղեացոյ՝
որ 'ի փորոց աւերակացն 'ի հնուէի .
և ս ի զիւրթոյ տէրութեանն 'նոցա՝ որ
անյապաղ նաւ արձակեաց զե բարձ-
ցեն զնառ 'ի Պաղղեա . այնինչ զԲ-
տեղլքն յիւրեանցայնոց տպաստան կան
և մեան 'ի խնամն ժամանակին :

Սօքա իրար լեզու հասկանան . այլ
գու եկ մե՛զ ասա՛ , թէ մի՛նչն էրբ
պիտի հայիմք և զարմանալք յարարս
տղզաց օտարոց : — Ի՛նչն էրսնութիւն
լինէր ազգիս՝ եթէ մի աւսունական
ընկերութիւն բողկանայր , գտնէ վասն
հնութեանց մերոյ աշխարհի : Եթէ
սորին մի բնչ պէտք իցեն , հարցա-
նեմք և մեք : թէ աղա և օտարնցն
ինչ :

ԸՆԿՂԻԸ

ՏՈՒՆ ՏԵՐԱՆՑ լացաւ 'ի 23 անցեալ
Մայիմբերի յաղապս հաստատելոյ ըզ
ժողով ինչ Տէրանց 'ի մասին վերա-
հասու լինելոյ պատճառայ վասնդին
առի և արոյ : — Յառաջ բերան պատ-
ճէնք թղթոց 'ի մէջ Տէրութեան և
Սեղանաւ սրութեանն , զի յաւելցին ըզ

վաշխ փոխոցն ց7 , կամ 8 առ հարիւր
օր յամեցաւ ց՞՞՞՞ օյնր ամնոյ . ուր
Կանն Իշլէքօրոյ յառաջ մատոյց՝
թէ ընկերութիւն Ստաւակոնայ
Մեկելեան Հնդկաստանի յամենայն
'ի դէպս իւր՝ երարձ օմարի դանձ բա-
զում , և դաւարկելով գաշխարհն յըն-
թացական գրամոց՝ կործ անեաց զվա-
ճաւաստնս նորա անդ , և զիւրակ-
ցեալ բանակատարայ նոցա՝ աստ .
Սրոց մասին՝ ասաց Լարգ . Մկանդ .
թէ որքան և ջանացայ փախխաւ թիւն
առնել կարեար չեղև : Մագ յեա բա-
զում ասից և լսից վճակցին ընտրել
ղեօր ժողով Տէրանց վասն զննելոյ
պատճառայ վասնդին առի և արոյ :
Այլք ասացին թէ չէր կարեար ժո-
ղովոյն յընդ հանուբս պարապել . այլ
միայն պարտ էր մերաՀասու լինել գոր-
ծոց Սեղանաւ սրութեանն . աւստի և
հրամայեցաւ 'ի կարգի գնել նախ բզ-
գրամաթուղթս հաստացանիկս 'ի պա-
հանջման :

'ի ՏԱՆ Հասարակոյ՝ որ բացաւ
'ի 24 Մայիմբերի՝ խօսք եղին թէ
մատակարարք նորոյ օրինաց օղբա-
տոց չև կարգեալք՝ 'ի մասոյ կար-
գելոց էին :

Իբնն ժողովեալին Պաղղեայ յա-
տեան բերան , և յանմեղս հասկարե-
ցան : Պարձեալ խօսք 'ի վերայ գոր-
ծոց Սեղանաւ սրութեանն Մեղզեոյ .
յորում վճակցաւ յաւելալ յիշխա-
նութիւն Սեղանոյն և 14.000.000
խկայից : Մագ իբնն Պաղղեայն Ստա-
րայ յառաջ մատուցան . և յեա բա-
զում վեճից , որ 'ի միտ և յանմեղու-
թիւն նորան՝ վճակցաւ լսել իրաւան-
ցըն յառաջ բերելոց վնասն : Հուսկ
սագ 'ի մէջ բերան յաւիտեանական
կալաքնն իւրանոցոյ ընդ Մեղզեոյ .
զորս շատ համարեցաք անգնոց :

Բանասիրական

Հարգարարութեամբ ինչ Բարսեղի Ի վերջոյ խնայող
Կեանքս:

ՀՈՌԱՐԱՆՆԵՐ, Հայրենակեցք, և բարեկամք լուարձք ինձ ասիս ի բաւանց ինաց և լուս իբրուք զի կարկեցք իսիս: Հաւատացէք ինձ զիսն անկեղծութեանս և ակն ածէք յանկեղծութեանս և ակն ածէք Պարսեղեցիք զիս Ի ձեր խոճեմ միտս և զամենայն զգայարանս ձեր շարժեցէք զի լուսագլխո կարանիք Ի զինն մտաչիլ: Եթէ իցէ ոք յայտ կաճուսի արեկամ գնն սիրելի Կեանքս, զիս ասեմ, թէ Բարսեղ սկսն առ Կեանքս ոչ էր նուազ քան զնորայն: Եթէ այդ բարեկամն Ի Հարց և փորձ մոցէ թէ ընդէր Բարսեղս յարեալ ընդդէմ Կեանքս, այս է իմ պատասխանսն—Ոչ թէ սիրելի զԿեանք փոքր ինչ, բայց սիրելի զՀարսիմ առաւել քան զիս: Կամ զի Կեանք կեանք և գուք մեռանէիք իբրև պերիս, քան թէ Կեանք մեռանէիք, և գուք կէիք ազտաբ: Որպէս սիրելի զիս Կեանքս, սպան՛ Ի փերայ նորս—Ըստարձ բարեբառս էր նա, ինձ ամ ընդ այն զի կորովն էր նա, պատուէի զիս և առկայն էր փառասէր՝ սպանի զիս: ԲՀա տրտասուք Հասին սակս սիրայ նորին, զնմա թիւնք զայսին վասն բերեբաստութեան նորին, պատիւ ընծայի նմա վասն քաջութեան նորին, և մահաւաճք կարուսանի՝ սակս փառասիրտութեան նորին: Ո՞ է աստ այնքան փանաբի, որ ջոնկասցի իննչ զիբի: Եթէ իցէ ոք, ասացի, զի զիս Ի գոյրայթ շարժեցի: Ո՞ է աստ այնքան բիրտ, որ չկամցի իննչ Հոռովմայեցի Եթէ իցէ ոք, խօսեցի՝ զի զիս Ի

չասուն գրգռեցի: Ո՞ է աստ այնքան նուաստ, որ ասիցէ զհայրենիս իւր: Եթէ իցէ ոք, յայտնեցէ, զի զիս զայրացուցի: Կամ լսիի վասն պատասխանեցի: Ո՞չ ոք—ուրեմն ոչ գուք Ի բարեկամ ինն վասեցի:—Ո՞չ ինչ ասուել տրարի ես Կեանքս՝ քան զբր գուք աննել պարախք Բարսեղս: Իննչ իր մահաւան նորին է արձանադրեալ Ի Կապիստոյնիս: Կառք նորին չէն նուագեցուցեալ, յարուք նա արժանի և կամ յանցանք նորին չէն ճոխացուցեալ, որչ զիսն սպանու: Գայ ասն զի նորին յուզարկաւորեալ սպալ մեծաւ Ի Սարկուս Ընտանիս: որ թէ և չէր ձեռնառաւ մահաւան նորին՝ բայց քայտեցէ զօգուս մահաւան նորին այսինքն է՝ տեղի ինչ Ի Հասարակարկաւորութեան և ո՞ թէ ձեռն ոչ կայցի: Ըստե մեկնիմ աստի, թէ սպանի վասն օգոթն Հոռովմայ զսերտ բարեկամն իմ, ունիմ Ի ձեռն իմաւմ զիսն զաշխակն, և բր պէտա ունեցին Հայրենիք իմ զբաւել զիս Ի կենացս:

ԸԿԻՆՆԵՐ
Յ. Խ. Գ.

Նա որ կրակէ զհոշիկս քս, բայց մայն կարող ես բանաստեղծութեան լինել՝ որ բողոքն քեզ շարժեցուցէ իննչ: Վայնիք նոյն բարեքն քաջ աւանդ վերաբարեցի նոյն՝ որք կարտս են մտցել: Կամ աւանդ յիսն սայց նոյն: Ի բնանց իբր Հոթիսն, Յիսայն կողմանի՝ ասուել զգոյշ կամ ես ինչ մտայն իննչ կամ որք իննչ ստորագրէք են, բնեթի սա հաւատարմ: զի երկն զիս տեղի տալ որ կարծեն թէ բարան և այս թեթեւ ոմարտանութեանն այնպիսի պնտարմութեան տրտարե իննչ Ի մէջ իմ և նոյն: Պատանիք որպէս արտանն և միս իննչ բանս, այլ ընդ հակասակն՝ սպալ մտք կարծանն որ հրամայարք իտեղն: կարկա բաւելք, և վճիւ հասանելն պիտի լինի մեծութիւն:

Մտաշարքս թիւնն թեպետե երբնն ոչ, բայց միշտ քրեթէ համարմանայ իբրև մեծագ հարաւ սա թեանն և որք համարմութեանն: Եւ այն տեղում

որ այսպէս համարուած լինի երբէք չի ներշնչւի :
 Սովոր գրեթէ ամենայն պատմութիւց ընդհանրացես
 շատան ըստխամանն և շատ ևս զայնք ազգայն թեան
 տակի՞մ են լինում : Կարա ըտր որ աշարքութիւնն
 հասարակաց իւրեանց հանդիման զկրոյ, համ արաք
 զպարտա և իրայրու և ստորեանի, սիրուածութեան, և
 այլ մասնաւոր բաների, բայց միւս մասնաց մե-
 ռայց հոգա շունին, և ստորեանն ևս համարուած իւր-
 եանց ու շարքութեանն : Իս ստորա մասք արեմ չիւյ
 որ հենց հասնոք էին իմ մեծաննն պահասութիւնքս՝
 երբ քո համարումն էի : Ուշադիր գտայ համարու-
 ցուցանելոյ միայն զիտի շրջանակ ասենն՝ հոս տի
 զոյմն, այս քո գրեթէ զմայրածի, մասնոց Կոշա
 մասնահարի տղան էի կարուած, ստորեանն համար-
 ւելով զանէ հասարակ քաղաքովորութեանս :
 Գնծ ջանալով և իտիքով յարգութիւնն էի մասաւ-
 ցունեւած պարծաւ և երեսն ին տնտեսց, պլանին
 իշխումաց, զիտոց և սիրուանոց, բայց մի և նոյն
 մասնախումբ, մեծ անխիղճութեամբ և անտեղու-
 թեամբ զանցի տառով և հեռակայնի վերաւորում
 ևս ամէն միւսանոցն : Այնքն իմարութեամբ հա-
 զոր թշնամի Զարեհի ինծ յեջիւս սեռից ևս որոց
 թեպէս և ես շատ սննջան ունեւք էի համարուած,
 բայց ամէն կերպ միտ տալ հարադրացուն այն տե-
 դու՞մ որ տեղ որ ես շատ էի իմաստաւոր արտեք
 զտաննմ : Հարարի կարծիքով, իտեպես իրօք ան-
 խելքի միայն : Արեւ ընդհանուր կերպ ճշտ քաղա-
 քապարտութիւն և ուշադիր իմարութեանս արեւ
 և սու միջնասնման արա՞ր որոց ևս սնմաստար կար-
 ծումի, կանչումի և մարդուկի խաւարանոց՝ իբրև
 անժամկէ մարդիկ՝ կարողին ինծ շատ բարեկամք
 շահել իմաստակ շատ թշնամիք շինելոյ : Այս
 բարյն ևս մի երեսանց էր, պատճառ որ կարողի
 յաւելլ յո շարակ կերպիւ իմ յարաւնքն տեղն
 հասարակ ռուսի որ մեն յատուկ իմաստի շքու-
 ցանելի կարող : Կրկնու նիմ որ այս ցմեար ըսնայ՝
 հիմ և մինն մեկոյ իւր ըտր որ ուշադրութիւն և հա-
 ճարտարութիւնն կամայ ակամայ մի գնի մասն սղևի
 կանխոց և բանարող և քիջ մարդան ասիայն պիտի
 բնանա որ այս մին չն չեն պիտայ հասարակաց սիրոյ և
 զոյսութեան՝ որք զնել արժան են եթէ մեծ ևս զին
 ունենին : Ես այս զրուխն վերջ կտամ թեպ այս
 ինաս տարւոյն որ յատուկ ջանքով և յարգու-
 թեամբ շահես քիչ այն մարդիկ և կեանարեկնն, որ
 ուղբում ևս և մին ընդհանուր քաղաքապարտ լինար
 և ուշադրութեամբ տնտեսչու հաճելի լինան այն
 քան մինչ նորանցից եթէ բարի ինք և՛ թարի
 հարք, և թէ այն ևս ո՛չ զան պիտի քս կողմ ան-
 դանարան զտաննս :

MAUVAISE HONTE

Չէ թէ միայն կրօնի պատանեաց շատ բարեկամե-
 լից՝ այլ և շատ թշնամիք ևս կ՛արե նոցա համար :
 Կանուլնն անելէ այն որ պիտեն որ ուղբէ և և կտա-

նէին ևս : Բայց երկնիցով չի մասնաւորեալ որ ծաղ-
 րան ու թկնէ Պարսկաց ոմանց կամ Տիկնաց յես են
 քաշղու՞մ : Կս ևս այսպէս էի : Երբ կուղբի որք
 զաղածտնով անձնի կրես շտաննէ այն տեղու՞մ,
 որն որ կարծուող լու ընկերութիւնն - իմ տարբանն
 չնկատելոյ երբէք, նոցա անտարբար լինէ շատ ան-
 դամ ամաչելով, կողմս կեպով՝ և հետեւալ և նե-
 ղութիւն տարով եմ յես դարձրել : մասնաւոր կա-
 տակ կամ խաւարից վախեալով : Երբէք ո՛չ յի-
 շելով լմէ նոքո՞ յատուկ կծիծաղելին ինծ զերայ
 յեսայ աւելի ևս պիտի յարգելին յատուկ այն մա-
 սին :

Աւանց կրկնելի կամ ամաչելոյ այն արն, որ
 քո միտքը տուն է տարւան յեջ ին ու զիչ է և
 այն՝ որ թեղանից յաւելլ իրարատան և հաստատ
 զարք ունեցող մարդիկ աւաւ՞մ լինին :

Ամենայ յես՝ կարծեմ կասես զժուար բանոց՝
 ամէն մարդոյ միտք հոռոյցուցանելին : Իրաւ է -
 բայց ոչ կարէ հետեի, թէ մարտ շարիկ ջանայ
 հաճեցուցանել որքանին որ կարէ որոյ : Չէ էլ
 յաւելլ կերթամ, ու կասեմ ևս թէ անկարողոյ
 որ մարդ թշնամի չունենայ : Բայց երկուր իրարով
 կարեմ յատուկ ընելէ այս ճշմարտութեան թէ
 որ շատ բարեկամ ունենայ և քիչ թշնամի աւելի
 դորու որայ : Կարծեմայ՝ տաւանն նոյնտնու, և
 կանկանի - եթէ անկանի ևս՝ շատ պիտի կերպիւ-
 և շոտ ախաւսով : Եթէ այնպէս ուրեմն երու որ
 հետեւելուայ : Հետեւի այն նոր տա՛ւածն կանխանոց
 համեմատ : Երն երկու իրար ևս կ'յաւերացանիմ
 սրինակի համար : և ապա տեղով ի ասանի պէս ա-
 ւարտ կտամ :

Ա եր չին Գուքսն Որմնոցոյ համարեան թէ շոտ
 տկար՝ բայց մեկնոցի մասնակոււմ, անեկից յաւելլ
 յարտոււն և հասարակարտ անձն որ բոլոր իտողն
 ւարութեան մէջ : Կորս ուսունն արարաններու՞մ
 և զորոց բանաճեցորմ՝ միտարուել ճիշտ և համեղ
 ընութեան հետ՝ սուսէլ էր նորա այն բնաւ որ հու-
 ճարակուութեան, և այն սիրելի վարք և զործնու-
 կան ուշադրութեան՝ որ նորա ամէն կտարու-
 ընութեանց պակասութեան ուղի շքանմին - որոյ
 գրեթէ բոլորից ևս զուրկ էր նա : Ամեն մարդի
 ուր շտեպին իւր համար, բայց յարգ ոչ մեկ
 ևս : Անն թարգուհոյ յես՝ թեպէտե քո նիղու-
 սա - սովայն միայն սորա բեմովն ծիֆ համար կը-
 ոչ որ նորա զլոր էր ցանկունում : Ինտեպէտե Ժա-
 մանակի երկպառակութիւնն շատ էր, այլ նորա
 քննութիւն Հասարակաց Տանն՝ շատ թեթե կերպ
 էլու : Ստանհոգայ հոմին որ են մանն Պարսն
 Ստանհոգ էր և Առեւտարից ճերութեան թե-
 պէս և բանց նորոյ, բայց իտիկն միջնորք ան-
 կաւ և թարգուսրի հետ հաշտելոյ, և յերկրորդ
 օրն յանդիման տարու : Բայց վի ինն եպիսկոպոսն
 Ռոջետոր Առեւտրի՝ որ կարծէր թէ Յակոբեան
 աղանջն մնաւ կիւր Որմնեղայ պարն կորցանելով,
 զմայ իմիայն և իտից և ակար մարդոյ թելբուսն
 բերէր որ իտիչն հաւատացանելով, որ ուղբումն

իւրն քաշ կէտզ հնազանդութիւն բերել' և ոչ
 թէ ՚ի հաշտութիւն, Երբ որ նորա այս անձնու-
 բանն ուշադրեմ անցու, սոբոյն և խառնութիւն
 ձեռք թաղարքն մէջն և զուներ նա որոք անձնակա-
 թ շնամբ ասլ հարար անձն բարեկամ, Ար անձնե-
 ին հոխտալ և ր նորա բնական հասկացեցանալ ցան-
 կութեան և նորա քործիքիւն կերպ անուանեն,
 և իւ թէ իւր որք արդիւնքիցն Կրեւ արհնու-
 կին և զբըջնն դուրնն Կարգարարայ - որ հա-
 ճարարանէր, արուեստ սոգորիցաւ և լրտ որու' զի-
 ստիկ էր նորա պիտանութեանն և որ ՚ի կիւ ասու-
 ւե փոյնից նոյնն աւելի քան թէ որք մարդ, Հա-
 ճեց իւմ որ ուղղութիւն շահել և միտքունէր անձն-
 նիցան շահել - քանիչ զիւր' որ անձնոյն անձն
 թէ շատ և թէ փոքր շահելոյ արժանիք կին թե-
 պետ նորա փոքրութիւն իրրե աստիջն նոխարար
 և որարիտ շատ թշնամիք յարոյ իւր համար,
 բայց անձնուար թ շնամբ զհարոյ յարուցանել և
 մե և նոյն ժողովուրդք' որք աս բան կրննին անար-
 գել և նախատել և զերդէլ Կարգարարայ Կրք-
 սին յոժարեցան սիրել և յարել նորան իբրև
 Պարն Չորջէլ - թէ և նորա սուանձին վարքն և
 յամին ազանութեանն և այլն այլ մտութեամբք,
 իս ասրքել և զարձրել էր իւր բոլոր զորն զէպ
 ՚ի համարել և հաճեցնելն և ձեւը նա մին անձնան
 քաղցրութիւն և սոխուութիւն իւր կերպարանքու'
 համարութիւն իւր իսակոյ կիւրու' շնորհալից
 մանրութիւն իւր անձն շարժանէքու' և մին
 լնուհանու, ր նաբբ անշարութիւն ան և և իցն ան-
 նշան անձն և Այս էր նորա բոլոր արուեստն և
 բու' սո, որ ինքն լու կրտք, և լու և սգու աս-
 նին սլախու' մեր և փանի զիս մի մարք' որ ներանց
 այնքան անկարող անութիւն և արահութիւն -
 ունենէր, որքան աս Ե

Որդուհան մասանայ և

Պարանն յիշտ մտադր պիտի լինէ իւր իսողալ
 թնորութեան և ի թէ թորթ կամ նաշի իտոյց և
 իսողութեութիւն չի անկնկց, ի թէ որք շարժողու-
 կան իսողու' որպէս ոչ քակապ յարարիկ և ոչ լն
 Արքան կարեար է յետ կիւյ' զիտարմ որ այլք իւր
 զուհին պիտի կարն են նախա և Չեմ կարող ստել
 որ նա արարանն (ուղ) անին և անհարժարայ Պար-
 նաց համար և Երան շատութիւն միշտ ազատական ու-
 բուեստ և համարած և արարք է - բայց մն ստել
 անձնի շղու փել, կամ մին հարկան: ին և անդրին մի-
 ջաւ, իւր աստիճանն կքաղացանի և ի թէ Երան շ-
 տութիւն սիրոյ նա մարմ ասք որ այլք անին գու-
 լան և բայց ինքն յատու և փանկ շլու փելն
 Պարնին թիթ և սոխու և անարգոյ ցալց ասլման, միշտ
 քեպ ՚ի փառ ընկերակցութիւն և աստիճարու' և
 և են ժամանակոյ կարգանու' որ այլով մասանք
 կարելի էր շահուել և ԼԻՆԻՆ

Մի Կրեւ

Արքան լնին որք բանն երեի, այնքան ևս այն-
 պէս շարուանի չի զնալէջ' կր ոչ իտարիս կեն
 ուրիչ կերպ են անձնու' Կր կորչի զորքիտի,
 որ արեն միանգամ զանն որուանուց մեր ծանո-
 թութեանն անարժան բան լն և Կրք պիտի սովու-
 բեմք յարձակ և կրպին կարտան յաւանց փա-
 տակ ինկոյ ժաման չարի սոկերայ միայ, սուանց
 անարժանի ջուրն մտ նաւարոյց միայ ցանկոյ' և
 սուանց թուանն զերտնկոյ զսոս նաւարոյց զրպանի
 կամ շորին և Այս բանն անձնու իննն շատ
 արհամար և ծաղալոյ - որ փոքր ուշադրու-
 թեամբ կարող կրնին յաւանիչ և Լու այն մտոյն որ
 կրես ուղարած կարք քեպ թէ ինքն մի կարել չի-
 զիտի, լուայ որ ասլ թէ նիջել ևս չիտի - քանից
 երգարան ևս որքան որ կնշտ են, այնքան ևս
 հարկաւոր են և

ԶԿՐԻՅԻԼԵ

ՏՆԱՅԻՆ ԼՈՒԻԻԲ

Մ Ե Է

Յանվար 23:

Օրհորդ Կասարին 3: Կարգանոնց ՚ի հասակի
 էր 15 ամաց և

Յանվար 29:

Տեկին Բեդու' Աստուածաբնի Կարգարան ՚ի
 հասակի 53 ամաց և

Յանվար 29:

Պարն Կարտան Ա' Մուրապիան ՚ի հասակի 85
 ամաց և

Դ ԲԹԱԻԵ

ԿՆՈՒՆԻ

Դեկտեմբ 2: 1837:

Տեկին Գոյնն Գարութիւն Տեր Գոյնն ծնու
 և սար և

Ի 27 ԱՐԱՆՆ ԿՐՈՐԱՅԵԵԸ ԸՆԳԵՐՈՒ ԹԵԵՆ
 Մ' Դ' Թաղարարանի Վերաբերու